

SLOVENSKI NAROD.

naša vsak dan zvečer, izimski nedelje in prazniki, ter večja po počti prejemajo za avstro-ugrske delnice na vse leto 25 K., na pol leta 18 K., za četrt leta 8 K. 50 h., na eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 18 K., za četrt leta 8 K., na eden mesec 2 K. Kdor hodi sam pon, večja na celo leto 22 K., na pol leta 11 K.; za četrt leta 5 K. 50 h., na eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko je, kolikor knaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve i stročnine se ne ozira. — Za osmanila plačuje se od petekostopega petek-vrste po 12 h., če se osmanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vradojo. — Uradništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravljanje naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, osmanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v naredništvo je na Vogove ulice št. 2, vhod v upravljanje pa na Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Doneski k zgodovini boja za rabo slovenščine v uradih.

II.

Od I. 1848. do 1860.

Ako je bila kdaj beseda, da so velike politične in narodne ideje, tleče v ljudskem organizmu in obdane od vseh strani od ogromnega goriva, umestno izolirane in z orjaško silo tako prikrivane, da se pri površnem opazovanju niti ne opazijo, končno bruhnile z uprav elementarno silo na dan z velikanskim vse častitljivo staro uničujem plamenom, iz katerega je odločen vstati nov pompljen feniks: tedaj imamo uprav nedosežen primer takega velikanskega pojava v marčnih dogodkih leta 1848. v Avstriji.

Nas zanimajo le dogodljaji onih dni na Slovenskem. Ni naša naloga jih tukaj popisovati, storilo je to že spremnejše pero Josipa Apicha v svojem delu „Slovenci in leto 1848“, katero je pri nas mnogo pre malo uvaževano. Storili bomo to le v toliko, v kolikor se tičejo zahtevanja uvedbe slovenskega jezika v uradi.

V „Novicah“, tem neizčrpnom viru za zgodopisce novejše politične zgodovine slovenske in vernem zrcalu našega javnega življenja, od 22. sušca 1848., do 12. lista tega letnika, zamašiščemo jasno vidnih sledov, ki bi opravičevali slutnjo sledenih dogodkov, zastonjiščemo zahteve po slovenskem uradovanju!

Toda kako velikansko veselje naenkrat v tej številki nad zadobljeno svoboščino! Citatej sam občuti tisto olajšavo od moreče more in še danes po pol stoletju tisto plemenito osrečenjočo radost z velikim urednikom „Novic“, katero tukaj izraža.

Koliko narodnih nadlog naenkrat, koliko zahtev stavljajo; koliko upa, koliko srčnosti za bodočnost!

Že takoj v naslednji številki „Novic“ dne 29. sušca se oglaša navdušeni „Slavjan“ Matija Majar-Ziljski s član-

kom „Slava Bogu v višavah in na zemlji mir ljudem dobrega sreca.“

In čudovito! V času ko se sam bori narod slovenski v tužnem korotanu obupno za zajamčene in svete pravice svojega jezika v uradih, mora narodna povestnica prvič priznati enemu najboljših slovenskih sinov koroških, **Matiji Majaru, venec prvenstva** v javni zahtevi ravnopravnosti slovenščine v uradih in šolah. V navedenem članku govori namreč Matija Majar svojemu narodu naslednje velepomembne besede:

„Kaj pa mi želimo? Kaj boderemo pred vsem drugim naj serčnejše svojim poslanikom naložili, da za nas na zborih igovore?“

Več stvari, — nejimenitejši pak je: da bode nam slobodno, da moremo v Slovenci kadar koli hočemo in kakor hočemo po malim v šole in v kancilje vpeljati naš slovenski jezik, da nas ne sme noben narod siliti, ptuj jezik nam nametovati. Italijani imajo v vseh svojih šolah in kanciljah italijanski jezik, Nemci nemški, Madjari madjarski. To je pametno in prav. Nam mora biti naj ljubši pa naš Slovenski jezik! To pravijo si moramo tudi zadobiti. To je prva potreba! Ako zdaj zamudimo preti našemu narodu poguba; ali pak zdaj vsi naš jezik in narodnost branimo, čaka našiga naroda gospška sreča!“

Kako živo je torej moralna tleti v slovenskem narodu, kakor nam izpričujejo že v prvem članku navedeni dogodki in gotovo ne brez zunanjega povoda izšle odločne odredbe glede slovenskega jezika, želja po slovenskem uradovanju, kolika je morala biti potreba!

Ravno tako pa, kakor bi bilo napacno dosedaj obče razširjeno mnenje, da datira boj za slovenski jezik pri uradih še le od I. 1848, si tudi zahteve te dobe gleda javne rabe našega jezika predstavljamo mnogo drznejše in vspehe mnogo lepše.

uradnik zvedel, da je Mickina dota v kronah in ne v goldinarjih in mililo ga je ...

Tako je prišla Micka brez ženina domov. Malo zredila se je, kar se ji ni slabo podalo. Tudi tista velika ljubezen do nemškega jezika jo je malo prešla, ker je videla, da tudi gospški ljudje (v cilindrih!) govore slovenski. Vendar je ostala velika avstrijska patriotinja in ker je vsa višja aristokracija s cesarjem vred držala z duhovni, se naravno tudi ona ni mogla odločiti za puntarje in liberalce. Doma je delovala na to, da se je oče naročil na »Slovenca«, ki je bil vedno v utici pripravljen za gospško kaplana na ta učiteljico, ki je bila tudi bogabrojča osoba.

Učiteljica je bila čez leto najintimnejša Mickina prijateljica, ali, ko jo je Micka enkrat zalotila, kako je ljubkovala z gospodom kaplanom, ki je bil, — kar je res, je res, — postaven fant, je bilo prijateljstva konec. In tudi gospšku kaplanu je prihodnjč, ko jo je ljubeznično poščegata pod brado, povedala, da je babek. Ali ni se jezik. »Razčalili ste me, gospodična,« je rekel, »zašlužite kazen!« Objel jo je trdno in jo je poljubil v zatilnik. »Tam so najboljši

Ako je že od nekdaj trpka usoda našega naroda, da skoro vsi veliki trenotki najdejo le malo in zvečine pravega trenotka ne umečih mož, moramo to dejstvo obžalovati še prav posebno v dobi narodne pomladi.

Ogromno dela, pa peščica delavljnih, razumnih in domorodnih mož!

Pretresujoč vse velike, večinoma neizvirne in visoko idealne politične zahteve slovenske tiste dobe, moramo reči, da največja želja narodova najrealnejša zahteva in kakor je bistro oko Majarjevo spoznalo, poleg domačega šolstva največja potreba slovenska, slovensko uradovanje, ni začetkom našla zaslужenega odmeva v razumnuštvu.

Nesreča je bila, da se začetkom narodnega gibanja ni udeleževal kak pravnik, ki bi bil vsestransko kos tej obsežni nalogi.

Prezreti pa tudi ne smemo velikanskih težav, ki so strašile in najgorječišje rodoljube pred izpolnitvijo te velike naloge: premalo zaupanje v porabnost toliko časa silovito zatirane slovenščine za urade brez potrebnih slovenskih zakonikov in terminologije in pa popolno neznanje slovenščine v pisavi pri pretežni večini uradnikov.

Toda ti pomisliki niso zadrževali vedno silnejših zahtev.

Dunajski Slovenci, v središču gibanja in poznavajoči zahteve in taktiko drugih narodov, so podpisali že 29. marca 1848. adreso kranjskim stanovom, pozivljajoč jih, naj se zavzemajo za ondi obrazložene slovenske zahteve med temi tudi, da se poslovenijo vsi zakoni in nameščajo v uradih samo možje, popolnoma večni deželnemu jeziku.

Dne 6. aprila so se potem sešli pomnoženi deželni stanovi kranjski in sklenili takoj v prvi seji po poročilu drja. Bleiweisa, »da morajo biti v božiču uradniki na Kranjskem slovenščine popolnoma zmožni, dokazati morajo to s svedočbami in položiti morajo izpit pred stanovsko komisijo. Zaupanje občinstva v uradno osobje ne more

nastati, ako je uradnik nezmožen našega jezika, to pa se je često dogajalo navzlic dotičnim vladnim nadredbam; pri celovškem apelacijskem sodišču zahteva postava nemško, slovensko in laško zaslševanje, a dejanjsko se posluje samo nemški in laški; zgorj sodišče je krivo, da nima slovenščine zmožnih uradnikov“. Po sklepu deželnih stanov je dobil nato dr. Bleiweis tudi nalog sestaviti posebno prošnjo na vlado v tem oziru, kar je storil in jo oposlal meseca maja istega leta.

Dne 25. aprila je bila nato oklicana oktovana ustava, katere § 4 je določal ravnopravnost vseh avstrijskih narodov.

Sključoč se na to določilo, je se stavila graška „Slovenija“ prošnjo na cesarja, v kateri se zahteva tudi kot druga glavna točka uvedba slovenščine v urade in šole, ter jo oposlala takoj na pristojno mesto z 11.000 podpisimi. Zanimivo je, da se nahaja med podpisani tudi dr. Waser, poznejši graški višesodni predsednik in tedaj državnozborski kandidat ptujski, katerega bomo srečali še večkrat v sedesetih letih kot podpiratelja težnje po slovenskem uradovanju.

Enako željo je izrazila tudi dunajska „Slovenija“ v svojem pozivu na narod meseca aprila 1848 in kmalu nato po svoji deputaciji v Ljubljani 12. majnika in seveda tudi ljubljansko „Slovensko društvo“, takoj na svojem prvem velikem zboru 6. junija 1848 in novoustanovljeni politični časopis „Slovenija“, izhajajoč pod Cigalečovim uredništvom v Ljubljani, je navedel takoj v prvi številki 4. julija 1848 kot eno najvažnejših programnih svojih točk ravnopravnost vseh narodov in uvedenje slovenščine v urade.

Ni manj odločno kakor kranjski Slovenci, zahtevali so slovensko uradovanje tudi štajerski in koroški javni zastopi. Odobrivi soglasno § 3 načrta bodoče deželne ustave, ki je jamčil Štajercem nemške in slovenske narodnosti narodno

ravnopravnost, se je vnela živahnata razprava pri § 12 načrta, glasečem se: „Razprave deželnega zбора in poslovovanje deželnih osrednjih uradov se vrše v nemščini, zasebniki pa smejo deželnemu zboru in omenjenim uradom podavati slovenske vloge.“

Najprvo je ugovarjal, kakor poroča Apich, okrajni komisar Knafli proti taki predpravici nemščine. Med bistvene znake narodnosti gre ravnopravnost zmožnih uradnikov. Po sklepu deželnih stanov je dobil nato dr. Bleiweis tudi nalog sestaviti posebno prošnjo na vlado v tem oziru, kar je storil in jo oposlal meseca maja istega leta.

Dne 25. aprila je bila nato oklicana oktovana ustava, katere § 4 je določal ravnopravnost vseh avstrijskih narodov.

Sključoč se na to določilo, je se stavila graška „Slovenija“ v svojem pozivu na narod meseca aprila 1848 in kmalu nato po svoji deputaciji v Ljubljani 12. majnika in seveda tudi ljubljansko „Slovensko društvo“, takoj na svojem prvem velikem zboru 6. junija 1848 in novoustanovljeni politični časopis „Slovenija“, izhajajoč pod Cigalečovim uredništvom v Ljubljani, je navedel takoj v prvi številki 4. julija 1848 kot eno najvažnejših programnih svojih točk ravnopravnost vseh narodov in uvedenje slovenščine v urade.

Primeroma pozno so se zavedli slovenski poslanci v koroškem deželnem zboru svoje naloge. Šele meseca avgusta 1848 sta poslance dr. Rulić in Milonik zahtevala, da morajo uradniki umeti slovenski in naj se slovenščina uvede v šole. Samo dva Nemca in en „Slovenec“ so glasovali proti nameščenju učitelja slovenščine v Celoveču; deželni zbor je tedaj malone soglasno pritrdiril, da je Nemcem potrebne se učiti slovenščine, nego Slovencem, in danes? Po sklepu zasedanja deželnega zboru dne 6. septembra je poslal potem deželni odbor, v katerem gotovo ni bilo nobenega „radikalnega kranjskega novoslovenskega odvetnika“, kakor poroča uradna „Klagenfurter Zeitung“ dne 4. novembra 1848, izvršujoč deželnozborski

zalibog, on ji je odgovoril: »Ich kann und werde es nicht leugnen, dass ich weit entfernt bin, Sie zu lieben... Mein Gott, ein par Küsse im Manöver — da müsstest ich ein paar Hundert Frauen lieben! Und das ist zu viel verlangt, meiner See!«

Prišel je od nekje mlad gospod na počitnice k učiteljievom, ki je bil poljetičen, zanimiv človek: brat Hrvat.

»Gospodjice, još nikada nije učila djevojka tako ogroman utisak na mene, kao Vi, ma, da sam jih puno upoznao.«

Začela se je romantična ljubezen in Micka je izročila poljetičnemu Hrvatu svojo ljubezen in svoje srce. Ko se je pozdravil, je odšel. Pa Mickine ljubezni ni jemal seboj; niti adrese ji ni pustil... Taki so moški v obče in hrvaški visokošolci še posebej!

Micka je bila stara že dvaindvajset let in hudobni babji jezi so ji že prerokovali, da obsedi in ona sama bi bila zdaj rada vzela onega liberalnega učitelja ali celo urarja iz Kranjske gore. Ali poženila sta se že obo. Poštarjev je imel že dva otroka in ko je bila njegova žena v treči v blagoslovijenem

LISTEK.

Mladost in poznejša leta pobožne gospe Mici N. N., rojene Micke Stepišnik.

III.

In zopet je prišla gospodična Mici domov iz Ljubljane. Pri samem »Lloydus« se je učila kuhati celih pet mesecov. Zakaj zdaj je bila stara osemnajst let in doma so ji iskali ženina. Tudi šivati se je učila in navorila si je imenitno bluzo iz modre svile in crem čipkami. — Gospodična Mici je blondinka; — »seine fäde Blonder« je dejal mlad častnik, ki je hodil k »Lloydus« na obed in je Mici vsega skupaj devetkrat poljubil — za poskušnjo. Tudi neki mlad poštni uradnik je plesal okrog nje. Slišal je bil, da ima ta punica z dežele dva tisoč dote in ji je na podlagi tega dejstva prinesel devetkrat nageljnovo in je plačal svojemu prijatelju, ki je znal risati, poldrugi liter črnine in dve kranjski klobasi v staroslavni gostilni pri »Belem volku«, da je tisti naslikal Amorja z načetim srcem Miki v Poesie-Album. Pozneje je

poljubil, ji je še razjasnil, kakor temeljito poznavalec tacih sladkarj.

Ali Micka je bila značaj in se ni nič več smehljala ljubeznim kaplanovim poklonom. Ko je bila predpustom veselica družbe sv. Cirila in Metoda, je celo igrala v neki igri zaljubljeno vdovo in se je na skušnjah, kakor tudi očitno na odru pred vsemi ljudmi poljubovala s poštarjem sinom, na katerega so imela vsa za možitev sposobna dekleta, devet far naokrog, skomine.

Skoro ves post je hodil vsak večer pihat Micki na srce v prazno utico na vrt. Sedela sta na polpodrti klopi in zaklinjala sta si neutrujeno večno zvestobo in ljubezen. Enkrat ju je mati zasledila, ali ko je videla, da je poštarjev, je tiho in oprezzo odšla. Srce ji je bilo od sreč in zvečer je pripovedovala svojemu dolgoletnemu zakonskemu možu, da je Micka zadela terno, ker tacega fanta ne dobi niti vsaka stota.

Ne, tudi Micka ni zadela terne... Poštarjev je po Veliki noči odšel in vrnil se je srečano zaročen z bogato dedinjo iz Tolminskega. Tri deset tisoč kron! To je bilo za pet najst Mick... Potem je vzela Mickina tetu reč

v roke in je prikomandirala bogatega snubca notri tam iz Vipavskega, ali bil je malo star in malo šepast in Micka je svečano izjavila, da stare pokveke ne bo jemala. Neki daljni sorodnik iz Kranjske gore je postal svojega znanca urarja na ogled. Prodal je pri Miekinih zlatu uro in dva prstana za domačo hčer, iz ženitve ni bilo nič, ker je bil Micki, po pravici rečeno, prekmetski. Tudi učitelj iz sosedne ž

klep, vlad prošlo za ustanovi te slovenske stolice v Celovcu, podpirajoč svojo prošlo s temi le razlogi: 1.) je revnopravnost narodov po cesarjevi obljubi zajamčena; 2.) je slovensko stanovstvo na Koroškem precej izdatno; 3.) bodo po načrtu bodoče sodniške uprave na Koroškem moral mnogi uradniki biti zmožni slovenščine in sicer pri kogialnem sodišču celovškem 2 sodnika, 1 pristav in 1 aktuar; pri beljaškem sodišču 1 sodnik, 1 pristav in 1 aktuar; pri sodiščih mešanih okrajev sodnik in aktuar in v popolnoma slovenskih okrajih tudi vodja zemljiške knjige. Dne 24. novembra 1848 se je slednjih oglašilo novoustanovljeno slovensko društvo v Celovcu, zahtevajoč v svojem oklicu v prvi točki razdelitev Koroške v dve, po jeziku ločeni kresiji, v drugi pa, da se v slovenskem krogu (kresiji) v vse očitne službe in kancelije, visoke in nizke, duhovske in deželske, slovenski jezik začne upeljavati, utemeljujoč in razlagajoč to zahtevo tako-le: „Ali ni koristno in potreben, da se pri svojih zborih od svojih reči v maternem jeziku pomenkvate, da se s svojimi predpostavljenimi v slovenskem jeziku prav po domače pogovarjate in posvetujete, da postave, ktere vas tako živo zadenejo, in po katerih bote sojeni in kaznovani, prav dobro zastopite. Kaj bi Nemci rekli, ko bi se njim poslala oznanila v slovenskem jeziku? Na mestu bi jih raztrgali?“

Tudi v državnem zboru je goriški poslanec Anton Černe, ki je poznej v jezikovnem našem vprašanju igral še veliko in zaslužno vlo o, zahteval odstranitev slovenščine nezmožnih uradnikov iz Slovenskega, kar sta storila tudi v posebni peticiji poslane Sterein in Mihail Ambrož. S tem smo pa imenovali moža, katerega moramo imenovati vedno s hvaležnostjo, kadar se spominjamo onih rodoljubov, ki so si pridobili največ zasluga za slovensko uradovanje. Mihail Ambrož, poznejši prvi narodno misleči župan ljubljanski in prvi zastopnik naroda slovenskega v predsedništvu državnega zbora, — bil je malo dni, predno se je moral državni zbor preseliti v Kromerij drugi podpredsednik, — je služboval kot okrajni komisar v Smledniku ko so ga šloške občine poslale v državni zbor.

V svojem službovanju je spoznal vse zle posledice germanizatoričnega uradovanja bolj nego vsi ostali možje, ki so stali tedaj na čelu slovenskemu gibanju. Kako živo je čutil potrebo korenite izprenembe v tem oziru, izpričuje njegov izrek napram študentom v avli dunajske univerze dne 7. julija 1848. „da ni svobode brez uvedenja slovenščine v šolo in urad,“ kateremu nazoru so tedaj nemško-narodni slušatelji pritrjevali. Ambrož pa je bil tudi prvi, ki ni le ponavljal starih zahtev po sloven-

stanju, je srečal enkrat Micko, ko se je podvečer vračala od tete iz sedanje vasi. Pozdravil jo je sentimentalno in ji povedal, da ni srečen.

Z Vami bi bil gotovo srečen, — je reklo in ji je poljubil roko. To jo je tako ganilo, da se ni nič branila, ko je je par korakov pozneje objel okrog pasu in jo poljubil tudi na ustnice, kakor v utici v prejšnjih časih. Ker se je popolnoma znočilo jo je spremjal do vasi. Pri ločitvi je zopet inšceniral ganljiv nastop in Micko bi mu bila skoro dovolila, da pride zopet na večer v njihovo utico na ljubezenski pogovor, ali spomnila se je že o pravem času, da je že oženjen in za njo večno izgubljen mož in da bi zaradi njega ostala lahko vedna devica. Odslovila ga je osorno.

Predpustom se je učiteljica omotila s komijem iz konsuma v bližnji župi. Začela sta trgovino v mestu. Pravili so, da jima je gospod kapelan preskrbel vse, denar in še celo imenitnega sina, ki je prišel takoj po Veliki noči na svet. Micko je verjela ...

Micka bi se bila tudi skoro omotila. Mati njena je preskrbela

ščine zmožnih uradnikih in zahteval edino le ravnopravnosti slovenskega jezika v uradih, marveč ki je tudi edini postavil svoj jezikovni program in istega tudi izvajal. Že 19. aprila 1848 opisuje Ambrož v „Novicah“ tedanje razmere tako-le: „Pa kancijah so vas po slovensko izprševali in velikokrat jih niste razumeli, — po nemško so pa pisali, da niste vedili koga — oterpneni ste ostali, kakor de bi vam bila megla pred očmi igrala. Svoje pravice in vse druge spiske ste le po nemški začerkane v roke dobivali in nihče jih razumel ni! Ako ste hoteli ta ali uni sostavik zvesti, ste mogli po kancijah od mize do mize tavati . . . Tako ste prišli kancijem postranskemu goljuvu v roke, de vam je pisma razlagal, napčino obračal, vas oslepil, ob denarje pripravil, v pravde zapletil in pa zoper gospiske podkurlil“

De ne bomo v domači deželi ptuji, de ne bomo v domači deželi iz ptujih rok kruha prosili, tako zavpimo z dočim glasam: de naj se pervič naš materni jezik razširi, — de naj se vpelje v šolah in pisarnicah, saj v tistih po kmetih!“

Manjkalo pa ni domačih glasov, da so te zahteve še prezgodnje in slovenščina še ne dovolj uglašena, zlasti pa je Peter Hicinger izrekel pomisleke, kaj bo z nemškimi in laškimi uradniki, češ, da se jih ne sme odstraniti, ker bi se tako zamerili mogočnim sosedom Nemcem in Italijanom, ki so se pokazali v zadnjem času Slovencem prijazne! In celo Bleiweis sam je priznavajoč opravičenost teh zahtev priporočal, da se počaka preosnove uradov.

Ovrgši vse te pomislike je stavil Ambrož v 26. listu „Novic“ l. 1848. te-te zahteve:

„Kar pa kancijje vtiče, moramo spoznati, de slovenskiga jezika na visoko uradnijo (v visoke kancijje) ne moremo vpeljati, ker smo z dunajskim ministerstvenim zvezani in ker ne moremo terjati, de bi se na Dunaji zavoljo nas slovenski učili. Ambrož izključuje torej natranji uradni jezik. „Vse kar je bilo do zdaj že od téga govorjeno, le zadene kancijje, v eni ali drugi zadavi, ktere imajo z ljudstvom opraviti. To pa je vender živa resnica, de ima naše deželsko ljudstvo pravico terjati, de se vsi spiski, ktere kméti v roke dobiva, v njegovim jeziku pišejo, zato de jih razume. Dostikrat dobi kmet po nemško začerkani list v roke, keterga ne pogleda, ampak za kako spranjo vtakne, kakor de bi bil strupen. Zato veliko ne vé, kar bi mu bilo potrebno. Koliko bi se jih bolj radovoljno šol po deželi poprijelo, ker bi po znanstvu branja in pisanja več dobička dosegli, in tudi kancelijske reči prebirali.“

Potrebito in mogoče je tedaj, da se sledče pisma brez žaderžka v slovenskim jeziku narejajo: vse pogodbe dolžne pisma, pobôte pisma, ženitne, sporočilne ali čezdajanske, kupne, menilne, mitne pisma; — vsi ukazi, sklepi ali

novega ženina, ki je bil lep mož, še mlad, bogat posestnik, klerikalni volilec in pobožen, bogaboječ človek. Z vsemi duhovniki je bil intimen prijatelj, — po strani je bil namreč tudi vinski trgovec in je imel fino kapljico. Pravili so sicer, da ima vssj pol ducata nezakonskih otrok po vših slovenskih deželah, ali Micko to ni ženiralo. — Zakaj so bile pa tako neumne, — si je mislila. Tudi njen devištvu bi ne bilo tako brez madeža, ali ona je vedela: to bi bila bedarija! Greb bi jo še toliko ne odvratal, — čeprav je bila vzgojena v samostanu . . . Micko je bila torej na pol nevesta, pripravljala je bala in oče se je že dogovarjal z misarjem zaradi pohištva, ki mora biti iz trtega lesa, lakirano in zelo gospoko. Za par tednov bi bili oklici, ali enkrat v nedeljo po deseti mači, ko je Micko še vsa zbrana in v počasnih mislih stopila do cerkveni prag, se je zagnala z velikim krikom neka ženska na njo, jo je vrgla na tla in jo pretepla pred vsem ljudstvom. — Ne boš ga vzela! Ti gosposka griza, da te ni sram! Z menoj ima dva otroka! Jaz imam pravico nanj, Ti ga pa ne boš dobita! — Micko so privedle dve žen-

ur teljni, vse dedninske sporočila in sploh vsi listi, ki se zavoljo utrjenja pravice kmetam v roke dajejo.“

Nato še zahteva slovenskih oglasov in javnih naznanih ter karakteristično nadaljuje: „Rekli bojo pa nekteri nemškutarji: kaj pa, če kako slovensko pismo, razglasenje i. t. d. pred vikši gosposko, kresijo ali poglavarsko pride? Kaj le! Saj so naši deželni stanovi že sklenili, de bojo vsi uradniki, ki imajo z ljudstvom opraviti, v naši deželi slovenski jezik mogli razumeti, de bo vsakteri, ki bo kako službo doseči želel, v tem jezik izprševan. Ako vam bo pri tem spraševanje bolj resnica, kakor je bila dozdaj v teh zadevah, se ni treba batiti nič. — Ker je pa pri vikših gosposkah vendar dosti gospodov, kteri slovenskiga jezika ne razumejo, bi labko kdo vprašal, kako se bojo pa ti obnašali? Rekel sim že, de se moramo za visoko vradnijo nemškiga jezika deržati — zatorej naj se vsi dopisi (Berichte) po nemško narejajo; če pa kak slovenski spisek vendar le vnmé pride, ne obupajte — saj vam ga kak drug po nemško razloži, de boste v zboru drugih svetovcev svoje opravila doveršili.“

Pri vsem dozdanjam besedovanju za voljo našega jezika me pa le to nar bolj, da imamo več domačih zopernikov, kakor tujih protivnikov. Le naši ponemčani slovenci se práv šopirijo. Todele eno bi jim zagodel — tako dolgo naj bi jim mesečnega plačila ne dajali, de bi svoj materni jezik gladko brali in pisali — oj kako bi se ga ročno lotili! — Nemški gospodje naj bi si pa nikar glav ne ubijali; saj bi svoje službe lahko poti poti opravljali, kakor sim ravno razjasnil.“

To je torej dosti pohlevni in najobsežnejši program glede uvedbe slovenskega jezika v urade l. 1848!

Ambrož je pa tudi svoj program najprvo sam prav vestno izpolnjeval.

„Slovenija“ dne 7. julija 1848 počivalno omenja Ambroža, da sem in tja kako službeno pismo v slovenskem jeziku napiše, Peter Kozler pa se mu zahvaljuje 5. julija v „Novicah“, v posebnem odprttem pismu za njegova prizadevanja v tem oziru in povdinja, da je postal Ambrož prvo popolnoma slovensko vlogo v dvorni pisarni, ktero so ondu vsprijeli; 4. oktobra pa sporočajo „Novice“ zanimivo vest, da pravljajo poslanec Ambrož na Dunaju „Oglaledo za izdelovanje mnogovrstnih pisem, namreč: pogodeb, zagotovil, testamentov, dolžnih pisem in vseh enakih spiskov, katere v vsakdanjem življenju potrebujemo in s katerimi so Nemci pod nadpisom „der Hausssekretär“ obilno prevideni, kakoršnih pa nam Slovencem še zelo primanjkuje.“

Nadjamo se, de bo gosp. Ambrož tudi dobre slovenske imena vpeljal, zato ker je od ene strani kot kantonski glavar z ljudstvom veliko opraviti imel, in tezaj marsikero čisto slovensko be-

ski domov, vso obtolčeno in popraskano. Iz možitve ni bilo nič; — mati je sicer silila, da naj ga zdej ravno zanalač vzame, ali Micko se je bala, da bi še kakšna druga ne prišla nad njo . . .

Stirinajst dni ni stopila iz hiše, dokler se niso praske zacelile, potem so jo poslali k nekemu daljnemu stricu na Dolenjsko.

In tam je imela Micko veliko srečo. Ni bilo mladih, saj malo bolj omikanih deklet daleč naokrog, nesprotno pa dva dobra mlada gospodarska fanta. Oba sta se zaljubila v njo. Učitelj se ji je skoro bolj dopal, ali trgovec je bil bolj bogat. Kaj ima učiteljeva žena?! Skrbi, vsak krajčar desetkrat obrne, predno ga da iz rok in v mesto tudi ne pride vsak; na deželi je pa brez denarja dolg čas. Sicer je že začela z učiteljem majhno ljubezen, on ji je dejal, da brez nje ne more živeti in ona je tudi rekla, da ga ljubi. Ali, ko je videla, da ima tudi trgovec resne misli, je še enkrat vse dobro preračunala in odločila se je za trgovca. Učitelju je pisala, da se je motila, naj ji odpusti, naj jo pozabi in da mu želi vsega dobrega. Čez pol leta se je omožila in njen mož je bil zelo srečen.

sedo zvedil — od druge strani pa, ker se že davno s slovenščino peča.“

Ambrož je tedaj že takrat pripravil nekake „sodne obrazce“.

Državni zbor.

Soja dne 25. novembra.

Češki radikalci so nadaljevali tehnično obstrukcijo; na predlog posl. Klofača so se vse vloge predstale, kar je trajalo do 1. popoldne.

Posl. dr. Žitnik je interpoliral naučnega ministra zaradi nekaterih šol na Koroškem.

Potem se je nadaljevala debata o izjavi ministarskega predsednika. Prvi je govoril posl. dr. Gross v imenu nemške napredne stranke. Govoril je o skupnosti armade, obsojal dogodek na Ogrskem, rekel, da hodojo Čehi zanašati narodnostni prepir v armado; nadalje je urgiral zavarovanje za starost in onemoglost, kritiziral češko obstrukcijo ter izrekel upanje, da se bodo vse nemške stranke uprle ustanovitvi češkega vseučilišča na Moravskem.

Posl. dr. Ferjančič je reklo, da se več razvijajočih se razmer na Ogrskem kmalu ne bo moglo več govoriti o edinstveni monarhiji. Potem je govoril o koncessijah Madjarom, o Körberjevi nagodbi in o reformi vojaškega kazensko-pravdnega reda ter potem izjavil: Nam Slovanom se odita, da nismo navdušeni za vojaštvilo. To je res. Mar ne vidimo, da je vojaštvilo obroč v verigi germanizacije? Mar ne vidimo, da se naši sinovi, kakor brž oblečajo častniško suknjo, odčijo narodu? Mar ne vidimo, da se z našimi sinovi postopa kot z manj-vrednimi ter se kot taki zmerjajo in psujejo? Govornik je navajal, da v kranjskem polku štev. 17, ki obstoji zgoj iz Slovencev, ni niti četrtna častnikov, ki bi znali jezik moštva. (Čuje! Čuje! pri Jugoslovanih). Za vse to se imamo zahvaliti krčevitemu oklepjanju na nemškem armadnem jeziku, ki posega dandanes že tudi tja, kjer nima nikake pravice. Potem je polemiziral govornik s posl. dr. Grossom glede uredbe avstrijskih vseučilišč in glede ustanovitve češkega vseučilišča na Moravskem ter zahteval vseučilišča za Jugoslovane. Nato je razpravljalo o sodnih razmerah na Koroškem, kjer vladajo razmere, ki kažejo, da se bodo Slovencem justica odpovedati. Take razmere so zavladale zadnji čas, dočim je imela poprej slovenščina na Koroškem prosti vstop. Govornik je vprašal, ali je to višji ukaz ali tajna odredba ali pa koncessija nemškim strankam za njih zvesto službo vlad. Navajal je potem kričede slučaje pri sosedih v Celovcu, Rožeku in Velikovcu. Posl. Lomisch je nervozno kričal med izvajanja ter n. pr. trdil da v Rožku stranke niso razumele kranjskega odvetnika, da v Velikovcu voli slovenska večina nemško, da se Koroškim Mohorjanom knjige darujejo, a brati jih ne znajo itd. Dr. Ferjančič je zaključil svoj govor: Dokler se na Koroškem ne napravi red, moramo besede ministarskega predsednika o čuvajih ustanovitve smatrali za prazne fraze in s tem smo povedali, kako stališče zavzemamo napram tej vladici.

Posl. Borčič je izjavil, da Hrvatje privoščijo Madjarom dobiljene koncessije iz vsega srca v popolni nadi, da se koncessije raztegnejo na vse nemadarske narodnosti ogrske krone, posebno na Hrvate in Srbe.

Ministrski predsednik dr. Körber je odgovarjal nato vsem govornikom dveh sej. Govoril je o marščem, in sicer tako, da so nemške stranke z njim popolnoma zadovoljne. Govoril je o češki obstrukciji ter jo obsodil, o dobrota, ki jih vlada daje Čehom, o zavarovanju za starost in onemoglost, o stališču nižjeavstrijskega deželnega zbora napram viviseckiji in zdravniškemu stanu, o moravskem vseučiliščem vprašanju. Nas pa zanima najbolj njegov odgovor posl. dr. Ferjančiču o razmerah pri koroških sodiščih. Dr. Körber je o tem perečem vprašanju odgovarjal s tako ignoranco in s tako pristranskim stališčem, kakor bi go-

vril le kak Lomisch ali Derschatta. Rekel je: »Mislim, da sem reči, da oblasti na Kranjskem in Spodnjem Stajerskem postajo s slovenskim jezikom brez pritožb? in da se to tudi priznava? Zmote? bi v odigled tisočemu uradovanju na dan ne smejo priti v poštev. Drugače so pa razmerena Koroškem. Tam je pretežna večina prebivalstva nemška, ki je živelna do sedaj s slovensko manjšino v popolnem miru. (Ravno te besede smo čitali pred tremi tedni v Tagesschrijf). Toda tudi tukaj čuva prebivalstvo pazno, da se jezikovne naredbe bestrogo izpoljujejo? Da bi se pa vladu umaknila enemu edinem agitatorju ki skmetra za svojo misijo, da probivalstvo v jezikov oziru ščuva, tega ne smete pričakovati.“ (Nemci so Körberju kakor blazni plaskali, Slovenci pa sedaj vedo, odkod izvira toliko zapostavljanje in preziranje Slovencev in njikovega jezika pri c. kr. uradih).

Za dr. Körberjem sta govorila še Barvinski in Ebenhoch, na kar se je debata prekinila.

Vladna predloga o lekarinštvu se je brez prvega branja izročila sestnitnemu odsekmu.

Dr. Šusteršič je odložil svoj mandat v pomožnem odboru. (Najbrž je treba kaj delati).

Sultan nasprotuje reformam.

Turčija še vedno ni odgovorila na note Avstro-Ogrske in Rusije glede reform. Prišel se je pa sedaj mohamedanski sv. mesec — ramazan, kar je zopet dobro došla preteza, da se glede reform ne bode ničesar zgodilo. Porta in sultan vodita odividno vse Evropo za nos. Ne preide skor dan, da bi ne posetil veliki vezir ali

— Krošnjarski zakon. Obrtni odsek se je bavil včeraj s krošnjarskim zakonom, ki ga je gospoška zbornica vrnila. Odsek je sprejel na zakonu vse spremembe, ki jih je zahtevala gospoška zbornica, razun § 12. Gospoška zbornica namreč zahteva, naj se le občinam, ki imajo nad 5000 prebivalcev, prizna pravica, da sme krošnjarstvo v svoji občini prepovedati; obrtni odsek pa je paragraf zavrgel ter sprejel določbo, da ima tako pravico vsaka občina brez ozira na število prebivalstva.

— Prepoved italijanskih vseučiliščnih kurzov v Inomostu je provzročila mnogo hude krví v Italiji. Pregnani italijanski profesor de Gubernatis je brzojavil iz Inomosta italijanskemu naučnemu ministru: »Italijanski dijaki so me povabili, naj prinesem v zvezno deželo velik in plement glas zopet vstajajoče latinske civilizacije, toda mirno zborovanje se je razpustilo, preden se je mogel pričeti pouk. To naznanjam naučnemu ministru z nado, da se bo iz Rima štitilo pravo naše civilizacije. V Padovi so priredili velik protestni shod, na katerem se je strastno govorilo zaradi tega dogodka zoper Avstrijo. Tudi v gledališču je prišlo do hrupnih demonstracij.

— Volitve na Ogrskem. V Ugri je bil izvoljen ministrski predsednik grof Tisza s 544 glasovi večine. Neodvisna stranka je uprizarjala brezprimereno nasilje. Volilci liberalne stranke so mogli le v spremstvu vojaštva iti iz svojih hiš na volšče. Zažgana sta bila dva skedenja, enega volilca so ubili s palicami, enega pa ustrelili.

— Podpredsednikom ogrske zbornice je izvoljen baron Artur Feilitzsch. Včeraj so tudi volili člane v delegacijo. V dobiti o rekrutni predlogi je govoril samo posl. Mukics.

— Izstop iz ogrske liberalne stranke. V zaupni seji liberalne stranke, v kateri je grof Tisza naznani svojo namero o dvojnih sejah, je grof Apponyi z 20 ožjimi somišljeniki izstopil iz liberalne stranke.

— Provzročitelj častniške zarote v Nišu. Generalu Magdaleniču so odvzeli šaržo, ker se je baje izkazalo, da je bil provzročitelj in duševni vodja zarote v Nišu.

— Sultan se je udal. Poslani so veleni so dobili včeraj pismo obvestilo iz sultanovega dvora, da Turčija principialno pritrjuje novim reformnim zahtevam.

— Francoski senat je sklenil, da se v bodoče zahtevo od voditeljev in voditeljic šol potrdilo usposobljenosti. V zbornici sta dva poslanca predlagala, naj se poslanstvo na prevezem dvoru opusti ter se črta iz proračuna v ta namen določeni znesek 60 000 frankov. Predlog pa je bil odklonjen.

— Vstaja na otoku Haiti. Vstaši so se po večdnevem obleganju polastili mesta San Domingo. Predsednik Wos-y-gil in ministri so zbežali na ladje.

Dopisi.

Iz Tržiča. Nedavno se je naš župnik v »Slovencu« pral pred očitanjem, da ne deli podpor iz blagajne Vincencijeve družbe nepri-stransko, marveč samo takim osebam, ki so njemu po godu. V vzgled smo naveli zadnjič neko revno, podpare silno potrebno žensko, ki je prišla g. župniku prosiši pomoči, katero pa je g. župnik brez vsmiljenja odpavil, dasi je dobro vedel, da je podpare dejansko potrebna. Vse to pa župnik sedaj taj, dobro vedoč, da dotična ženska (Meta ji je bilo ime) ne more več nasprotnega izpričati, ker je med tem časom že — umrla! Vseeno pa mi svojo trditev glede župnikovega postopanja vzdržujemo v celem obsegu, ker je nam dotična reva še ne dolgo pred svojo smrto zatrjevala, kako surovo jo je gospod župnik spoli, ko je prišla prosiši podpare.

Kar se tiče trditve, da župnik podpira iz sredstev Vincencijeve družbe nepotrebne ženske, hočemo to dokazati! G. župnik, ali morda poznate O—tovo Marijo? Kaj ne da?

Vidite ta ima svojo hišo, pravijo, in tudi nekaj zemljišča. Marička je tudi prav rada vesela, kdo bi ji tudi to zameril! Lanskega pusta je šla celo na maškarado in tam prav pridno plesala in se zabavala. Bila je tudi precej petična, zakaj prav rade volje je plačevala onemu možaku, ki jo je pripeljal na pleš, za pijačo. In vidite, g. župnik, prav to žensko, ki ima hišo in zemljišča, ki rada pleše, je rada vesela in daje tudi za pičačo, podpirate Vi z denarjem Vincencijeve družbe! Ali morete to tajiti? Mi nimamo sicer nič proti temu, ako jo hočete podpirati, zahtevati pa moramo od Vas, da podpirate v prvi vrsti zares revne in podporo potrebne osebe. — Sedaj se moramo z g. župnikom pogovoriti o drugi stvari. Ali že imate tako slab spomin, da ne veste več, da ste pred 2 letoma s pričnico govorili, češ, da vsak delavec, ki zaslubi 1 K 50 h — ali kakor ste takrat rekli 75 kr., — lahko živi sebe, ženo in petero otrok in še lahko kaj dà vbogajme? Čemu to tajite, saj je vendar vsakemu tukajšnjemu delavcu to dobro znano. Priporočali bi Vam torej, da bi v bodoče si malo premislili, predno boste na kaj odgovarjali, da se ne blamirate, kakor to pot!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. novembra.

— **Iz državnega zборa.** V včerajšnji seji poslanske zbornice je govoril dr. Ferjančič o slovenskih narodnih zahtevah. Ta govor je nemške stranke zadel v živo in »Grazer Tagblatt« mu je že posvetil uvodni članek, v katerem je izlil cele čebre gnojnico na dr. Ferjančiča, ker mu stvarnone more ničesar ugovarjati. Ministrski predsednik Körber je takoj odgovarjal na izvajanja dr. Ferjančiča, strastno in srđito in popolnoma v smislu nemških nacionalcev. Körberjeva izvajanja glede ravnopravnosti na Koroškem so nekaj nečuvenega in ne smejo ostati brez posledic.

— **„Slovenec“ v album.** Gospod novomeški župan S. plm. Sladovič nam je poslal naslednji odgovor na napad v »Slovenec« na njegovo osebo: »Predbaciva se mi, da sem se na shodu v Novem mestu zaletel v klerikalno stranko. Priznam, da je to resnica, priznam pa tudi, da ne poznam med Slovani sploh nobene druge politične stranke, katera bi proti lastnemu narodu tako nastopala, kakor nastopa nazovi-katoliška narodna stranka. Politika te stranke je za vsako slovensko deželo druga, oziroma po drugem kopitnu prikrojena. Že 16 let živim na Kranjskem in kot rojeni Hrvat, kateremu je domovina mila in narodni jezik svetinja, sodim popolnoma objektivno tukajšnje razmere. Reči moram, da stranka, ki trdi, da »vzbuja v slovenskem narodu samozavest, narodno eneržijo in narodni ponos«, a v istini od vsega tega prav do danes tekom 16 let ni storila čisto nič druga, nego da je priredila dva katoliška shoda in ustavnila celo vrsto zadrug in konsuninih društev itd., ki drugo za drugim propadajo in končujejo s konkurzom ter s tem materialno ubijajo slovenskega kmeta, da tak a stranka in narodna, marveč v pravem smislu besede protinarodna. Nodalje nastope ta stranka proti našemu gledališču, torej proti eminentno kulturnemu slovenskemu zavodu. Vprašam samo: Najdite mi Čeha, Hrvata ali Poljaka, ki se je kdaj oglasil proti našemu gledališču v lastni deželi. Upam, da bi takega izdajalca lastnega naroda javno kamenjali! Proti Nemcu in Lahu se kažejo klerikalci narodne, a nimajo niti toliko narodnega ponosa, da bi branili in čuvati slovenski jezik v cerkvi in v šolah, kjer so sami gospodarji. Poglejte škofe po raznih slovenskih deželah, posebno na Primorskem, na Štajerskem in na Koroškem, kako zatirajo Slovenca pri vsakem koraku in vendar »katoliško-narodna« stranka proti njim noče nastopiti. In zakaj ne? Ker so katoliški škofje! Naziv kato-

liško-narodna stranka smatram za neresnicu, ker so Slovenci tak v svi katoličani. Nekoč sem bral besede: In Oesterreich verbreitet sich der, das nationale Bewusstsein hemmende Klerikalismus... Te besede so za nas Slovane pravi memento. Nemci in katolički škofje med Slovenci so skupno delovali na to, da so razširili to kugo, ki ima glavno zadečo, da se narodna slovenska ideja, samozavest, narodna eneržija ter narodna zavest najprej vspavajo in potem popolnoma zaduše in to zadečo izpoljuje klerikalna stranka na Kranjskem. Dokaz tega so razni govorji ob I. katoličkem shodu v Novem mestu. Klerikalno obstrukcijo v deželnem zboru izkoristi, danes pri raznih shodih in agitacijske svrhe, je politična nezrelost, ker vsak tudi le na pol izobraženi mož ve, da valed glupe klerikalne obstrukcije tripi cela dežela, a s tem v prvi vrsti slovenski kmets ogromno škodo, ker brez raznih investicij in raznih podpor od strani deželnega zboru in deželnega odbora mora katoliško narodna politika spraviti slovenskega kmeta v še večjo bedo in v obup. Ako bi bilo v klerikalni stranki kaj narodnega ponosa, ako bi bilo njen delovanje namenjeno koristim kmeta, potem bi morali njeni poslanci vsaj tiste dnevnice, ki so jih od deželne blagajne prejeli, podariti kmetu, ker so spravili deželno blagajno ob ta denar, a za kmeta ni deželni zbor po njihovi krividi ničesar storil. Sicer pa pozivljam v sakega Hrvata, ki kaj dlje časa biva na Kranjskem, naj izreče nepristransko svojo sodbo o mojih trditvah. Prepričan sem, da so vsi mojega mnenja. Zakaj to stoji: Tudi najzadnji Madjaron je zdušo in telom Hrvat, dočim prvak katoliško-narodne stranke vzgaja svojega sina v pristnega Nemca. Od glave riba smrdi, pravi hrvatski govor, a od vola — meso. — Spregovoril sem, ker sem bil izvan.

— **Papež Pij X. — odločni nasprotnik slovenskega bogoslužja.** Že pred nekaj časa smo poročali, da namerava sv. stolica zdati slovenskemu bogoslužju smrtonosni udarec in je že v to svrhu ukazala nadškofom v Gorici, Zadru in Zagrebu, da naj ljudstvo preparirajo v toliko, da se ga ne bode potolito preveliko razburjenje in ogroženje radi tega koraka rimske kulture. Da je bila ta vest docela resnična in da se je v Vatikanu v istini sklenilo odločno postopati proti slovenskemu bogoslužju, oziroma glagolici, potrjuje tudi najnovejša vest, ki jo je dobil »Agramer Tagblatt« iz najzanesljivejšega virja iz Rima. Izdajatelj tega lista, ki biva sedaj v Rimu, je namreč izvedel od neke popolnoma verodo stojne osebe iz vatikanskih krogov, da je papež Pij odločen protivnik glagolice in da hoče v kratkem času preklicati še tiste določbe, s katerimi je prejšnji papež dal neke male koncesije slovenskemu bogoslužju v cerkvah po Primorju in na Hrvatskem. — Iz tega je pač razvidno, kako predzrno so sleparili klerikalni listi javno mnenje, ko so slišali novega papeža kot velikega prijatelja Slovanov, ki bo Jugoslovanom rade volje spet vrnil vse od prejšnjih papežev jim dane, a pozneje zopet odvzete predpravice gledarabe staroslovenskega jezika v cerkvi! Rim je nam Slovanom le naklonjen, kadar nas potrebuje v svoje svrhe; hlinil je nam prijateljstvo samo, dokler je bila nevarnost, da bi mu pokazali hrbet. Kakor hitro pa si je svoje stališče med nami utrdil, čim si je ustvaril zanesljivo gardo, ki mu slepo in brezpogojno sledi čez drin in strn, da se mu ni treba več bati odpada, je takoj pozabil na vse sladke oblube in jih snedel. Tudi v tem slučaju je tako. Vatikan smatra svoje pozicije med nami tako utrjene in močne, da se mu ne zdi več potrebno se ozirati na naše starodavne privilegije, zato jih hoče tudi hladnokrvno preklicati. Ali to nam bo končno odprlo oči, da budem uvidel, da je »Romana fides — nulla fides?!

— **Srbski pesnik Zmaj Jovan Jovanović** slavi jutri 27. t. m. svoj sedemdeseti rojstni dan. Jovan Jovanović je eden najuglednejših srbskih pesnikov, ki se zlasti kot lirik sme staviti v eno vrsto z drugimi pesniki velikih kulturnih narodov. Sploh pa je napredek srbske književnosti v zadnjih štiridesetih letih najtesneje spojen z Zmajevim imenom, ki je z uspehom deloval skoro na vseh slovenstvenih poljih. Zmaj Jovan Jovanović, živec v Zagrebu, je bil vsikdaj goreč zagovornik srbsko-hrvatskega sporazumljenja, navdušen Sovan in iskren prijatelj Slovencev. Zato se tudi mi pridružujemo jutrišnjemu slavlju bratskega naroda in klidemu sivolasmu Zmaju: Na mnogaja ljta!

— **Le po milosti Slovenec** so zmagali mariborski Nemci pri občinskih volitvah v III. razredu. V tem razredu je bilo 1966 volilcev, od katerih jih je volilo samo 1453 torej se volilne pravice ni poslužilo 513 volilcev. Ker so pa tako nemški nacionalci, kakor tudi socialni demokrati pri tej volitvi spravili zadnjega svojega moža na krov, je pač jasno, da je večina teh 513 volilcev, ki so ostali doma in niso volili, Slovencev! Ako bi od teh Slovencev glasovalo samo sto, ali še manje za socialne demokrate, bi ti izvojevali sijajno zmago na celi črti. To je resnica, katere najdržnejše nemško zavijanje ne more spraviti s sveta! Ako bi bili socialni demokrati pametni in bi sprejeli v svojo listo kandidatov enega ali dva Slovencev, bi vsi slovenski volilci glasovali za njihove kandidate, da bi na celi črti zmagali združeni Slovenci in socialni demokrati.

— **Pri občinskih volitvah v II. razredu v Mariboru** je voljen kot nemškonacionalni kandidat dr. Oskar Orosel mlajši. Kako »strammdeutsch« je ta najnovejši in menda tudi najmlajši mestni oče, dokazuje dejstvo, da je ta veliki Nemec, ki se ponosno bije na prsi, sin slovenskega očeta — dr. Orosla star, ki se še sedaj javno priznava kot Slovencev in ki se je še nedavno marljivo udeleževal slovenskega političnega gibanja. Mati Germanija je pač lahko ponosna na tega pristnega svojega sina!

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes se ponavlja izvrstna francoska burka »Njegova hišna« (Nelly Rozier). V soboto se poje četrtič Puccinijeva krasna opera »Bohème«, ki se pravkar poje tudi v dvorni operi na Dunaju z velikim uspehom. Tudi v Pragi je sedaj Puccini na repertoirju ter se poje v »Nar. divadlu Tosca«. Puccini Giacomo je potomec glasbenikov, ker vsi njegovi dedje in oče so bili odlični italijanski skladatelji, zlasti za cerkveno glasbo so si pridobili velikih zaslug. Giacomo Puccini se je rodil 1. 1858. v Lucci ter absoluiral milanski konservatorij. Napisal je 6 oper, ki so vse predvsem melodične. Najslavnejša je »Bohème«, ki se tudi pri nas izvaja izvrstno.

— **Češki pevaci kvartet iz Prage.** Gotovo ni naroda, ne v Avstriji in ne drugod, kateri bi se bil povpel v tako kratkem času na takso visoko kulturno višino, kakor jo je dosegel češki narod v poslednjih 50 letih. Ni je stroke, ne v znanosti, ne v umetnosti, industriji, poljedelstvu itd., v kateri bi ne mogli Čehi zmagonosno tekmovati z vsemi drugimi naprednimi narodi. Koliko svetovnih imen češkega naroda se je zasvetilo v tem času na obzoru znanosti, umetnosti itd., katerih blesk sega daleč čez njih narodne meje in se blešči čez ves civilizovani svet! Ti velenimi zanesli so češko ime, poprej svetu skoraj neznan, do vseh krajev sveta, tako da danes pozna češki narod ves civilizovani svet in priznava ter spoštuje njegove duševne zmožnosti in narodne vrline. In vse te kulturne pridobitve prisvojil si je iz svoje lastne moči, s svojo vstrejnostjo in žilavostjo, s svojim kremenitim in neupogljivim značajem, kateri se ne upogne nobeni sili. Tako se tudi ponosno, in nepremakljivo s svojega stališča bojuje za svoje narodne pravice v samozavesti svoje kulturne višine. Od tega naroda, od katerega uživamo ravno mi Slovenci

toliko dokazov odkritosrčnih simpatij in slovanske vzajemnosti, bi se morali mi učiti, kako nam je ravnat v tej ali oni zadeti, ako hočemo v resnici napredovati. Naj to omenim še posebno kar se tiče glasbene umetnosti, v kateri je zasloven češki narod posebno poslednji čas tako, da se z njim ne more meriti noben drug narod, aka se vzame v primerjanju tudi različnost velikosti narodov, v poštev. Češki narod je eminentno glasbeno nadarjen in naobrazjen narod, ki je tudi v teji stroki prišel do začetenega cilja le po vstrejni, neumorni pridnosti. Ne bo od več, da sedaj, ko bo koncertoval pri nas »Češki pevski kvartet« iz Prage, navedem tu kratke črtice o njem.

— Ustanovil se je ta kvartet že leta 1893. Toda celih 8 let se je v tihoti uril, vadič v pripravljal, predno je javno nastopil. Šele predlanskim jel je javno nastopati in sicer najprej doma po Češkem in potem se je podal tudi na ptuje. Lanskega leta je napravil tourne v Ameriko, kjer je zmagonsko slavila z njim češka umetnost povsod veliko slavlje in širila v daljnih krajih češko ime. Letos namerava iti kvartet o Božiču na Rusko, o Veliki noči pa v Carigrad in na Balkan. Prihodne poletje pa pojde zopet v Ameriko na svetovno razstavo, kjer bo stal vso sezono. Iz Ljubljane gre kvartet v Zagreb, kjer priredi 7. decembra v »Glasbenem zavodu« svoj koncert. Naš občinstvo ne bo zamudilo prilike seznaniti se s tem zanimivim kvartetom, ter bo tako ob enem tudi dokazalo svojim češkim kramom z mnogobrojnim obiskom koncerta naše simpatije, katere nas vežejo z njim.

— **Predavanje g. župana**
iv. Hribarja o njegovem potovanju po Rusku. Gosp. župan Hribar je na glasu kot dober predavatelj, ki ume v poslušalcih obudit zanimanje, nasiže govor o katerikoli stvari. Že pred leti je predaval takisto o svojem potovanju po Rusku in s tem mnogo pripravil, da se je jelo zanimanje za Rusijo in ruski jezik čim bolje širiti v vseh ljubljanskih načrtaih krogih. Vabilo »Sloven. plan. društva« k predavanju g. župana se je vsled tega odzvalo mnogobrojno občinstvo vseh krogov, da so bili prostori v »Narodnem domu« nabit polni. Poslušalci so z napeto pozornostjo sledili zanimivemu predavanju g. župana, ki je v mičnih, a ne povsem svetlih barvah slikek svoje letosne potovanje po Rusku; očrtal pa je vse tako natanko in pregnantno, da si je vsakdo, kdo mu je pazno sledil, mogel ustvariti dočela jasno sliko o običajih in navadah in o krajih, koder ga je vodil govornik. Med nami je še vobč razširjeno mnenje, da še Rusija tiči globoko v barbarstvo in da se nahaja še na jako nizki stopnji omike in kulture. Temu pa ni tako, kar je nam znova dokazal g. predavatelj. V marsikaterem oziru je celo sprejel pred staro, kulturno Avstrijo. Tako ima na primer absolut

kneza, ki je Ruse pokristijanil, zlasti pa je v umetniškemu oziru monumentalna cerkev sv. Vladimira, kateri pač ni g ede krasota na daleko pare. Iz Kijeva se je napotil g. župan v Odeso, ki se že sedaj ponosno imenuje »slovansko Palmiro». Odesa je popolnoma moderno vzgrajeno mesto, ki še ni 100 let staro, a že šteje nad 600.000 prebivalcev. Ulice sestojte iz samih palač, ki se odlikujejo po krasni arhitekturi in finem okusu; ulice so široke in se križajo pravokotno in vsaka ima krasen drevo. Najkrasnejši del mesta je pristanišče, kjer je najživahnejši promet in trgovina. Odesa se silno hitro razvija in ni dvoma, da bo v doglednem času eno najbogatejših in največjih pomorskih mest v Evropi. — Radi poznega časa je g. župan prekinil svoje predavanje in bo prihodnjih nadaljeval svoje spomine s poti po Odesi in Sevastopolu. Zbrano občinstvo se je g. županu navdušeno zahvaljevalo za izredni užitek, ki mu je ga podal s svojim interesantnim predavanjem, g. prof Orožen pa je, zahvaljujoč se v imu »Slov. plan. društva«, izrazil nado, da bode g. župan v kratkem zopet stopil pred občinstvo in nadaljeval svoje toliko zanimanja vzbujajoče predavanje.

— „Slov. planinsko društvo“ v Ljubljani je izdalo nove razglednice, reproducirano po akvarelnih slikah gospa Duška Manko čeve v Trstu in gosp. Viktorja Foersterja v Pragi. Slike predstavljajo Blejsko jezero in pogled z Rožnika na Ljubljano, na Šentvidsko polje, na Šmarino goro in Savinsko planino. Razglednice so umetniško izvršene, zlasti ora »Razgled na kamniške planine in na Šmarino goro« je naravnost krasna. Cela serija stane 60 vinarjev, posamezne pa 10, odnosno 20 vinarjev. Razglednice se dobivajo izključno pri »Slov. plan. društvu«.

— Za Travničane. Spored zabavnega večera v korist pogorecem v Travniku, kateri se vrši v nedeljo, 29. t. m. v dvorani puntigamske pivnice, Turjaški trg št. 1. A. Petje: 1.) M. Vilhar, »Slovenac i Hrvat«; 2.) Iv. pl. Zaje, »Djačka«; 3.) *; »Ilirija oživljena«. B. Tamburjanje: 1.) »Sva za domovinu«; 2.) »Mladi vojaki«; 3.) »Sokolska koračnica«; 4.) »Nazdar«. Petje proizvaja pevsko društvo »Ljubljana« in tamburanje I. hrv. društvo »Kolo«. C. Razne druge zabave. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstop prost.

— Kongres avstrijskih krojaških mojstrov na Dunaju. Krojaška združuga na Dunaju je sklicala na 30. listopada ter 1. in 2. grudna t. l. kongres avstrijskih krojaških mojstrov. Vršil se bo v prostorih nove dunajske mestne hiše v ljudski dvorani. Ljubljanska krojaška združuga bude odpovedala svojega načelnika g. Frana Jeločnika in krojaškega mojstra gosp. Frana Kreča. V občeno korist tega po raznih konkurencah tako tlačenega obrotu priporočalo bi se, da bi se tudi mojstri z dežele vdeležili tega sestanka, na katerem se bodo teme njito razpravljalo o zelo važnih točkah, katere so za ta stan vitalnega pomena.

— Poročil se je v Ljubljani sodni pristav v Komnu, g. Leopold Pavletič z gdč Anico Modic iz Nove vasi pri Rakiku. Čestitamo!

— Poročil se je danes gospod Leopold Juvan, trgovec — z novim letom prevzame trgovino g. Oreščana na Sv. Petra cesti — z gospodijo Mici Belič, hčerkjo g. Beliča, dobroznanega gospodinjčarja št. 6 na Dunajski cesti. Čestitamo!

— »Naprej«, ta v potrebov zavabo g. Kristiana izhajajoči listič hoče biti socialističen. V koliko je, nam je pokazal znotr in predzadnji številki »Kako licitira naš župan ob dinski del?« Ta mala notica je naravnost naperjena proti delavcu. Take pisave bi se moral sramovati še »burzoazije«, kaj ne tak delavski priatelj, kakor je g. Kristian. Piše sneki mož, dasi dobro ve, da je to ruder Koler, torej delavec »Položil ni seve nobene kavcije«. Oti ljudi socialist Kristian! Pri Tebi je to veliko zlo, da proletare ne položi kavcije. »In slavni občinski odbor je — dovolil (grosno), ne da bi prikel gospoda župana prav pošteno za ušesa, zaka takim ljudem takoj nepremišljeno odaja delo«, je doslovno napisano v »Napreju«. Kaj ne, popolnoma socialistično! Takim ljudem, kakšen človek pa je vendar ruder Koler. Ne da bi dajali kak račun g. socialistu Kristanu, saj je bila zadeva pri občinski seji dovoljno pojasnjena, ampak da širja javnost spozna velikega socialistu Kristanu, hočemo to navesti. Koler je prevzel odvažanje prsti spred mestne realke za skupno ceno 1486 kron. Slabo plačan ruder in oče šester nedorashih otrok je, pa se je potrudil, da delo dobi in morebiti kaj zasluži. In županstvo je bilo tako protisocialistično (po Kristanovem),

da ni zahtevalo od delavca nobene kavcije, pač pa se zaneslo na potočnost delavca Kelerja. Že v začetku dela se je pokazalo, da je svet bolj skalnat, da bo treba več delavnega časa in moži, da se delo zmori. Izvršilo pa se je zaradi stopnječa še več dela, in vsakdo je moral izprevideti, da se to delo ne da izvršiti za dogovorenjo ceno. Keler je delo izvršil, ostal pa je dolžan zasluzek delavcem in vozniškom v znesku 1027 kron ter prosil občinski svet, da izplača naknadno ta zasluzek. In ker še v občinskem svetu ne odločujejo taki delavski priatelji, kakor je Kristan, in ker so odborniki izprevideli, da dela res ni bilo mogoče izvršiti za prevzeto ceno, je odbor dovolil naknadno izplačilo. Omenjammo, da je skozi tri mesece nepretrgano delalo 18—25 delavcev pri tem delu, da je bilo treba odvazati prst precej da leč, da se je samo vozniškom izplačalo preko 1200 K. računa na 1 m³ — 60 vin, kar je našemu kraju popolnoma primerno. Županstvo je vse dne izplačalo delavcem ter ni prav nič občinskoga premoženja zapravilo. Župana ni treba prijeti za ušesa, pač pa Kristan, ker vedoma piše nerensko. Socialist Kristan pa v tem slučaju knjige na pomoč tudi davkoplačevalcev, katerih pa sicer socialisti nočajo pripoznati. Ni se čuditi, da se tak ga socialisti kakor je g. Krščan, otresajo vse socialno demokratične organizacije. Delavci, odprite oči!

— Sarajevska, »Nada« je priobčila v svoji zadnji številki vrlo simpatično pisano oceno umetniških del slovenskih kiparjev Zajca in Bernekerja. Skoro vse slike v listu nam predčujejo umotvore teh dveh umetnikov. Zelo zanimiva je slika »kipar Zajec v svojem ateljeju« na kateri se vidi tudi ob strani Prešernov spomenik v minijaturi. Reproducirana je tudi slika Bernekerjevega kipa »Skrb«. »Nada« omenja tudi prav pohvalno slikarja Alojzija Šubicu in prinaša reproducijo njegovega Prešernovega portreta. V listu se nahaja nadalje še več slik z ljubljanskega barja, da se lahko trdi, da je ta številka, kar se tiče slik, izključno posvečena Slovencem. »Nada« je sploh pazno spremljala naše gibanje na umetniškem v slovstvenem polju, zato je škoda, da bo prenehal izhajati, kakor se poroča, z novim letom!

— Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovje in okolico je imela v nedeljo, dne 22. novembra t. l., svoje letosno občeno zborovanje pri g. Dolničarju v Trbovljah. Izvole so se sledede odbornice: Predsednica gospa Ana Džimnik, podpredsednica gospa Marija Moll, blaginjarka gospa Marija Goropevšek, namestnica gdč. Vekoslava Roš, tajnica gospa Zlatica Kuhar in njena namestnica gdč. Justina Pust. S tem odborom je zajamčeno tudi vspešno delovanje ženske podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovje in okolico t. j. Hrastnik in Dol. Ob tej priloki se mora resnično pohvaliti naše narodno, pozrtovalno ženstvo, katero se ne straši tuda in se ob vsaki ugodni priložnosti spominja naših od Nemcev in Italijanov zatravnih sobratov Slovencev ter jim polaga z navdušenjem veseljem male darove na oltar. Nábrala se je v nedeljo lepa svetica nad 100 kronic, h kateri so častno pripomogle naše ljube sosedke Hrastničanke in Dolanke. Hvala jim! Čuje se, da name ravata prirediti ženska in moška podružnica predpustom veliko veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda. To je prav! Moči imamo dovolj, le nekaj več navdušenja je še treba za našo sveto narodno stvar. Živel!

— Telovadno društvo, »Sokol« v Postojni priredi v soboto dne 28. listopada v prostorih »Narodnega hotela« zabaven večer s strelenjem, godbo in plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopina 40 vin. Toaleta priprosta. Gostje in prijatelji strelenja dobro došli! Na zdar!

— Strela je udarila v cerkev. V Velikem Osolniku pri Turjaku je 17. t. m. zvečer udarila strela v tamošnjo podružno cerkev in jo vžgala. Zgorela je streha na cerkvi in na zvoniku. Ljudem se je skoro posredilo požar pogasiti. Škoda znaša 600 do 800 krov, cerkev pa je zavarovana za 1320 kron.

— Karavanski predor v Hruščici je v torek pregledala pod vodstvom železniškega stavbnega ravnatelja Wurmberga posebna komisija, da bi dognala, kako bi se dalo delo, katerega zavirajo razne, vedno znova se pojavljajoče naravne zapreke, pospešiti.

— Krivi živinozdravnik. Na Gor. Štajerskem se je svoječasno nastanil neki Jos. Haselwanter kot živinozdravnik ter tudi kmetom zdravil živino. Še bolj pridno pa je zbiral dolge ter sedaj zginil najbrže v Ameriko z več tisočaki izposojenega denarja. Seveda ni bil živinozdravnik.

— Razpisane ljubljanske porotne razprave. 30. listopada: Jakob Nagode, poskušeno spolno posiljenje; J. Sedmak, ponarejaanje kovinskih novcev; France Tavčar, spolno posiljenje. 1. grudna: Štefan Keber, uboj; Avguštin Vrhovc, tativna; 2. grudna: Pavel Draksler, uboj. 3. grudna: Jožef Finžgar, začig in težka telesna poškoda. 4. grudna: France Kalan, uboj. Za nekatere slučaje še ni določen dan razprave.

— Izpred sodišča. Kazenske razprave pred tukajšnjim dež. sodiščem: 1.) Neža Arbanos, šivilja iz Borovnice, izmknila je 18. vinotoka v Ljubljani Brigitu Spreicer iz podstrešja oblike in drugih reči v vrednosti 18 K, in Urši Pečnik dežnik; dne 25. vinotoka Neži Zavrl oblike in raznih reči v vrednosti 103 K; 26. vinotoka gospoj Pavliček srajejo in rjuhe, vredne 21 K, bratomu Pogačniku površniku in havelok, vredna 16 K. Obsojena je bila na 8 mesecev težke ječe in se bo po prestani kazni postavila pod policijsko nadzorstvo. 2.) Janez Zaje, hlapec v Spod. Šiški je dne 29. kmovca t. l. podil vprežen voz po Marijinem trgu in se ni hotel pokoriti stražnikovemu povelju oprezno voziti. Ko je skočil stražnik na voz, da bi izvedel njegovo ime, ga je skušal Zaje s silo iz voza izriniti; le slučaju, da je konj padel in se na nogah poškodoval, se je zahvaliti, da je bilo mogoče s pripomočkom drugega redarja otočenca ukrotiti. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. 3.) Anton, Tomaž in Ivan Krznarič, delavci iz Kamenice na Hrvaškem doma, so 4. vinotoka t. l. zvečer na Hruščici z leseniimi latami oborjeni napadli orožnike, ki so aretovali Jurija Pavloviča, ki je bil sumljiv, da je delavca Petra Toljana nevarno poškodoval, kakor tudi pri tem delu delavcev, katerih pa sicer socialisti nočajo pripoznati. Ni se čuditi, da se tak ga socialisti kakor je g. Krščan, otresajo vse socialno demokratične organizacije. Delavci, odprite oči!

— Sarajevska, »Nada« je priobčila v svoji zadnji številki vrlo simpatično pisano oceno umetniških del slovenskih kiparjev Zajca in Bernekerja. Skoro vse slike v listu nam predčujejo umotvore teh dveh umetnikov. Zelo zanimiva je slika »kipar Zajec v svojem ateljeju« na kateri se vidi tudi ob strani Prešernov spomenik v minijaturi. Reproducirana je tudi slika Bernekerjevega kipa »Skrb«. »Nada« omenja tudi prav pohvalno slikarja Alojzija Šubicu in prinaša reproducijo njegovega Prešernovega portreta. V listu se nahaja nadalje še več slik z ljubljanskega barja, da se lahko trdi, da je ta številka, kar se tiče slik, izključno posvečena Slovencem. »Nada« je sploh pazno spremljala naše gibanje na umetniškem v slovstvenem polju, zato je škoda, da bo prenehal izhajati, kakor se poroča, z novim letom!

— Na korajož sta klicala včeraj zvečer pred hišo št. 2 na Dolnjenški cesti delavca pri električni cestni železnici Rudolf Miklavčič in Rajmund Dežman mestnega delavca Antonia Erjavec. »Pođi sem, te boš pretepič«, sta mu dejala, in Erjavec je res šel k njima ter udaril včakga enkrat s smetiščico po glavi, takar sta ga Miklavčič in Dežman zgrabila, vrgla na tla in ga obsuvala s črevi. Nato sta zbežala in se skrila. Erjavec je tekel za njima in dobil Miklavčiča na Gruberjevem mostu skritega za kamnom. Skočila sta drug v družeg, se zgrabila in je Miklavčič podrl Erjaveca na tla in mu dajal zaušnice. Erjavec pa je v jezi potegnil nož in sunil Miklavčiča v levo hice ter mu prizidal težko rano.

— Dva prsta odrezalo. Ivan Dornik, 15 let star, kajžarjevin v Mengšu št. 97, je včeraj popoludne tako nerodno ravnal s slamo-reznicem, da je dobil levo roko v strojki mu je dva prsta odrezalo.

— V Ameriko se je odpeljalo danes poneči z južnega kolodvora 6 izseljencev.

— Iz Amerike je prišlo včeraj v Ljubljano 13 oseb.

— Francoske prekmorske družbe brzoparnik »La Bretagne« je dne 14. novembra iz Havra odpeljul in dne 22. novembra srečno v New-York dospel. Vozil je čez morje 7 dni 12 ur.

— Izgubljene reči. Na poti od Kolodvorskih ulic, po Sv. Petra cesti do Radečkega ceste št. 20 je bila izgubljena črna boja.

— Hrvatske vesti. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti bo imela 26. t. m. javno sejo, v kateri bo predaval prof. dr. Kasumović o virih Šalmotičevih dram »Iripile« in »Akil«, prof. dr. pl. Horvat pa o protonotarju hrv. kraljestva, Ivanu Zigmardiju. — Telefon v Novi Gradiški. V Novi Gradiški postavljajo telefon za lokalni promet. — Potrjenje hrvatsko društvo v Bosni. Bosenska vlada je potrdila pravila hrvatskega društva v Brčki, ki se zove: Hrvatsko pevsko in tamburaško društvo »Hrvat«. — Literarni list »Nada« v Sarajevu bo z novim letom nehal izhajati. — Demonstracija trgovskih pomočnikov. Predverjanjem se je zbralokrog 7. ure zvečer na Ilici v Zagrebu več sto trgovskih pomočnikov, ki so demonstrirali pred vsako trgovino, ki ob tej urki ne bila zaprta. — Umrl je v Bosni Gradiški narodni pesnik Ibrahim Topić. Srbski narodni muzej v Karlovcih. Odbor srbskega cerkv. kongresu se je nedavno posvetoval, kako

bi bilo mogoče ohraniti razne starine, ki so zbrane v srbskih samostanih v Fruški gori. Slednjič se je sklenilo ustanoviti v Karlovcih muzej, ki bodo v njem shranjene vse te starine. — Iz zapuščine kralja Aleksandra terja tudi neka Zofija Koča z Esek 7400 K, čes, da so njene zasluge za to dinastijo toliko vredne. — Nesreča pri kuhanju klobas. 2-letni Štefan Kalinovič se je nagnil nad kotel, v katerem so se kuhalne klobase v padel vanj. Otrok se je v vreli vodi tako opelk, da je kmalu na to umrl.

— Amerikanske novice. — Z delom so pričeli v vseh podjetjih Amalgamated Copper Co v Montani. V Bute je dobio delo 6500, v Amacondi 2000 in v Great Falls 2000 delavcev delo. V Idaho in Wyoming bo pričelo delati 21.000 delavcev. — Grozni ostanki. Na obrežju otoka Sable je vrglo morje razbito ladijo, v katerej je bilo devet človeških kostnjakov. Ladija se je najbrž pred več ko enim letom ponosrečila. — Grozna smrť. Neka lokomotiva Cleveland & Pittsburgh železnice je zadelo v čredo živine in se prevrnila na inženiera in nekega železničarja, ki sta malo pred osodepolnim trenutkom skočila s stroja. Nesrečneža je stroj popolnoma zmečkal.

— Najnovješje novice. — Grofica Kwielecka in štiri sobteženi so oprločeni. Porotna obravnavava je trajala več tednov ter končno dokazala, da si grofica ni podtaknila tujega otroka, temveč ga je res rodila. — Smrť princezine Elizabete Hessenske je provzročilo res zastupljenje; zastrupila pa se je le pomotoma, ker je užila pokvarjene ostrige. — Strajk gimnazijev. Na nemški gimnaziji v Olomouci so izostali vsi učenci 7. razreda. — Skoraj celo mesto zgorelo. V Mali Aziji je pogorelo vetroče mesto Eskiseh Škrab popolnoma. Zgorelo je 1330 trgovin in 12 mošej. — Novo ladjadlo-klopničo sputstvo v morje v Pulju dne 8. decembra. Ladja se imenuje »Sv. Jurij«. — Ustreljenega s osovo in zraku v budimpeštanskem gozdčku nekoga Oskarja Schnabla iz Gorice.

— Obravnavna proti Sv. Venceslavski posojilnici v Pragi. Včeraj se je pričela pred porotnim sodiščem v Pragi velika prava proti glavnim krivecm na polomu Sv. Venceslavski posojilnici. Več kakor eno leto je preteklo, odkar se je odkrilo škandalozno gospodarstvo in osem milijonski primankljaj v tem deždaj tako mogočem klerikalnem denarnem zavodu. Cela Češka spremila z največjo pozornostjo to obravnavo, zakaj tak afera posojilnica je gmotno uničila na tisoči in tisoči ljudi, ki so ji zaupali svoje prihranke. Vstop v obravnavi je dovoljen le s posebnimi vstopnicami. Sodišče je ukratio vse, da se med obravnavo ne primerijo nobeni škandali. Dasi bo razprava v prvi vrsti poučljiva za duhovnike, ni med poslušalcem opaziti nobenega svečenika. Glavni otočenec, monsignor Drozd, je bled kakor stena; oblečen je v črno obrabljeno sukno, na kateri pa ni več onega vijoličastega traku, kojega je preje nosil v znak, da je papežev monsignor; že v preiskovalnem zaporu so mu odvzeli ta znak njegove dostojanstva. Drozd je silno nervozan in pobit; tudi ostali otočenci so tako depresirani. Kazensku postopjanju proti Drozdu in drugovom se je pridružila

ncev je izstopilo iz vladne granke.
Petrograd 26. novembra. Neva prestopila bregove in poplavila mesto.

Proti kataru se uporablja najnovejši eter „Forman“, ki so ga že pogosto združniki spoznali za idealno delujoče zdravilo proti nahod. „Forman“ je z mentolom klorovani ter menthyla. Za lažji nahod naj se uporablja Formanova bata.

čica 40 vin., za hujši nahod pa Formanova pastile (75 vin.) za vdihavanje s posloj vdihavalne steklenice. Učinek je čudovit in zlasti v početku na presestev. „Forman“ se dobiva v saki lekarini. (2825-5)

Dobro domače zdravilo. Med smadimi zdravili, katera se rabijo kot bovine olajšajoče in odvračajoče mazanje pri prehlajenju itd. zavzema v laboratoriju jeve lekarne v Pragi Izdelano UNIMENT. CAPSICI COMP. s "sidrom" v mesto. Cena je nizka: 80 h. K 140 K 2. - steklenica. Vsaka steklenica se shaja v elegantni škatli in jo je spoznati i znamen sidru.

Sosp. Juliju Schaumann-u, lekarnarju v Štokeravi.

Buffalo, N. Y. Sev. Amerika
12. februarja 1902.

Vsporedno pošiljam Vam 4 dollarje s množico, da mi za ta denar posljet takoj pet Vaše želodčne soli. Vspred presegajo pričakovanje, tako da bom vse svoje mnenje najraje jemal Vašo želodčno sol.

Spoštovanjem
Taddeus G. Balucinski
36 Reed ot.

Pristno se dobiva pri **Izdelovalcu učilju Schaumann-u, deželskem tanovskem lekarnarju v Štokeravi**, dalje v vseh tu in inozemskih lekarjih. Cena skatice K 150. Razpošilja se s šato vsak dan, a ne manj kot 2 skatljici.

Klobuki za dame.
Svoj novi ilustrovani
cenik klobukov za
dame
pošljem brezplačno vsa-
komur, kdor ga zahteva.
— Popravljanja izyršujem
točno in po ceni.

Henrik Kenda
v Ljubljani, Mestni trg štev. 17. (2809-5)

Nove kovani dvajsetkronski zlati
se ne svetijo tako
kakor luč ideal-žarnic.
Ilustrovane cene pošljata zastonj
in poštino prosto
podjetje za izdelovanje ideal-žarnic
HUGO POLLAK, Dunaj VI, Wallgasse 34.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
deluje najboljše priznana

Tanno-chinin tinctura
za lase
katera okrepeje lase, odstra-
njuje luske in preprečuje izpa-
danje las.

1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloge vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil. medicinal. vin. špecialisti-
tet, najfinjejsih parfumov, kirurgičnih
obvez, svežih mineralnih vod it. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefevga
jubil. mostu. (204-45)

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. Ivan Vičič, Radoha pri Čermošnicah, 10 K mesto vence na krato svoje sestre, gospe Mimice Lavrenčič. — Gospod Josip Lavrenčič, blagajnik pri mest. užit. zakupu in odbornik „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani, 10 K mesto vence na krato svakinje, gospe Mimice Lavrenčič. — Gospod Ivo Radelj, milijar in žagan v Gor. Ponikvah pri Trebnjem 5 K vsled povrnave Radelj-Travnik. — Skupaj 25 K. — Presrečna zahvala vsem!

Za Prešernov spomenik. Gospica Anka Podboj-Cenetova v Ribnici 6 K, nabrala v veseli družbi dne 20. nov. t. l. pod gesлом: „Da b' od sladkote njega poezije potihnil ves preprič, bile vesele viharjev jezirnih mrlje domačije!“

Romanji 3 K z gesлом: „Glasim zdaj božjo čast iz sv. Jošta lin.“ — Skupaj 9 K.

Ziveli!

Za ponesrečene po povodnji na Koščem. Nekaj gasilcev pri omizju v Fabianovi kleti zbralo 4 K. — Srčna hvala! — Sveto smo poslali g. Hochmüllerju v Beljak.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. novembra. Marija Beniček, kapelnika hči, 2 uri, Žabjak 3. Bronchitis capilaris.

Dne 23. novembra. Marjeta Baraga, nadarbinka, 75 let, Japlove ulice 2. Paralysis progressiva. — Franja maček nadarbinka 25 let, Japlove ulice 2. Athnomatosis. — Katarina grofinja Walderstein, zasebnica 64 let, Beethovnove ulice 3. Pneumonia. — Franja Čelešnik, delavčeva hči, 1 in pol meseca, Tržaška cesta 22, črevneski katar. V deželni bolniči:

Dne 19. novembra. Anton Maček, kovač, 51 let, jetika.

Dne 20. novembra. Ivan Justin, sodniški sluga, 43 let. Srčna hiba.

Dne 24. novembra. Ivan Loy, črevljar, 49 let. Hydrops ascitis. — Josip Verlinšek, delavec, 63 let, kap.

V hiralnici:

Dne 24. novembra. Karol Erker, delavec, 31 let. Paranoia.

Slovenski Narod
se prodaja v posameznih izvodih po
10 h v sledečih trafikah:

Ljubljana:

I. **Bizjak**, Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.

L. **Blažnik**, Stari trg št. 12.

M. **Blaž**, Dunajska cesta št. 14.

H. **Dolenc**, južni kolodvor.

M. **Elsner**, Kopitarjeve ulice 1.

M. **Favai**, Spodnja Šiška pri kolodvoru.

H. **Fuchs**, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

A. **Kališ**, Jurčičev trg št. 3.

A. **Kanc**, sv. Petra cesta št. 14.

I. **Kos**, Kolodvorske ulice št. 26.

IV. **Kristan**, Resljeva cesta 24.

A. **Kustrin**, Breg št. 6.

J. **Kušar**, sv. Petra cesta št. 52.

A. **Mrzlikar**, Sodnijske ulice št. 4.

M. **Sever**, Gospiske ulice št. 12.

J. **Sušnik**, Rimská cesta št. 18.

A. **Svatek**, Mestni trg št. 25.

F. **Šešark**, Selenburgove ulice št. 1.

R. **Tenente**, Gradaške ulice št. 10.

Bohinjska Bistrica:

Miha **Grobtek**, trgovec.

Zidani most:

Mary **Peterman**, trafika na kolodvoru.

Št. Peter na Krasu:

A. **Novak**, na kolodvoru juž. želez.

Gorica:

Josip **Schwarz**, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2).

Trst:

M. **Bevk**, P. Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).

Mihail **Lavrenčič**, Piazza Caserma št. 1.

M. **Majcen**, ulica Miramare št. 1.

Št. **Stanič**, ulica Via Molin piccolo št. 8.

Reka:

A. **Potošnjak**, Via del Molo.

Meteorologično poročilo.

Veljavna nad morjem 3062. Srednji sravnji slak 786-0 mm.

Nov.	Čas opažovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
25	9. zv.	733.4	6.5	sl. zahod	dež
26	7. zl.	735.2	10	sl. svzvod	meglja
	2. pop.	733.8	7.8	sl. jug	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 6.1°, normale: 1.5°. Motrina v 24 urah: 1.5 mm.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljše priznana

Tanno-chinin tinctura

za lase

katera okrepeje lase, odstra-
njuje luske in preprečuje izpa-
danje las.

1 steklenica z navodom 1 K.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloge vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin. špecialisti-
tet, najfinjejsih parfumov, kirurgičnih obvez, svežih mineralnih vod it. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefevga

jubil. mostu. (204-45)

Borzna poročila.

Ljubljansko

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurci dunaj. borzo 26. novembra 1903.

Naložbeni papiri.

Dinar Blago

100/50 100/70

100/35 100/55

100/45 100/65

120/55 120/75

98/35 98/55

118/60 118/80

99/75 100/50

100/ — 100/ —

100/ — 100/ —

100/50 101/50

100/ — 100/15

99/50 100/50

101/25 102/25

106/10 107/10

101/ — 102/ —

100/25 101/25

100/20 101/20

100/ — 101/ —

100/25 101/25

98/50 100/30

304/75 306/75

100/65 — —

Basilekske

Srečke od leta 1854 . . .

1860/ . . .

1864/ . . .

tzake . . .

zemlj. kred. I. emisije

II. . .

ogr. hip. banke . . .

arbke & fra. 100/- turške . . .

Basilekske . . .

</

Trgovski pomočnik

23 let star, vojaščine prost, špecerist in železnar, zmožen voditi glavno zaloge te baka, želi sedanj složbo v 6 tednih **zamenjati**. Kdo? pove upravnštvo "Sl. Naroda". (3063-3)

Samo za 60 kr.

1/2 kile gosjega perja.

To gosje perje je sivo, popolnoma novo z roko skubljeno, gotovo za porabo, 1/2 kile stane samo 60 kr., boljša kakovost samo 70 kr. Poslužitve na poskušajo s petimi kilogr. se razpolajajo po poštnem povzetju.

J. Krasa, trgovca z posteljnini perjem, **Smichov pri Pragi (Slo).**

Zamena dovoljena. (3066)

Lov v najem!

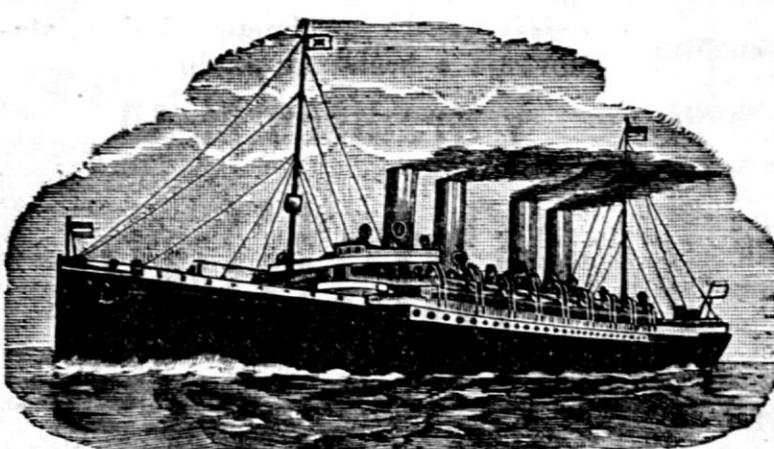
Občina Lahoviče pri Komendi odda lov za dobo 5 let v najem.

Oddajalo se bode pri c. kr. okr. glavarstvu v Kamniku **dne 28. novembra 1903** ob 9. uri dopoldne,

Pogoji se izvedo istotam.

Županstvo Lahoviče.

3064-3 **Janez Dežman**, župan.

Ta tvrdka se sporazumeva s potniki v njih materinskem jeziku, prevaža potnike z najboljšimi in najhitrejšimi parobrodi, pozna temeljito zakone o izseljevanju in zamore tedaj potnike dobro poučiti, kako se imajo med potjo vesti, da pridejo srečno v Ameriko. Naj tedaj vsakdo, ki se je namenil podat v Ameriko, piše prej tvrdki:

Kareš & Stocky, Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29
ta mu odgovori takoj točno in brezplačno. (2350-12)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voennega reda.

Veljavjen od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Carih, Genovo, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijane vare, Heb, Francove vare, Karlova vare, Praga (direktni voz I in II. razvr.). Lipško, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda Trst Monakovo.) — Proga iz Novo mesta v Kočevju. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. ur 5 m po poludne istotako, ob 7. ur 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. ur 23 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, Celovec, Monakovo. Franzensfeste, Pontabla. — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža čez Amstetten, Lipsko Praga (direktni vozovi I. in II. razvr.). Francove vare, Heb, Marijane vare, Plzen, Budjice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genovo, Curih, Bregenc, Inomost, Zeli ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m po poludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovec, Monakovo. Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. ur 61 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. — Proga iz Novo mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. ur 44 m zj. iz Novega mesta v Kočevju, ob 2. ur 32 m po poludne iz Straže, Toplic, Novega mesta Kočevja in ob 8. ur 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik Mesani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m po poludne, ob 7. ur 10 m in ob 10. ur 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktober. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 6 m dopoldne, ob 6. ur 10 m in ob 9. ur 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Na najvišji ukaz Njegovega c. in kr. apostol. Veličanstva.

XXIII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobodelne namene.

Ta denarna loterija

edina v Avstriji postavno dovoljena ima 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje bo nepreklicno dne 17. decembra 1903.

Ena srečka velja 4 krone.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradilih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za odjemalce srečk za tonj.

Srečke se dostavljajo poštnine prosto.

C. kr. loterijsko-dohodinsko ravnateljstvo.

Oddelek za državne loterije.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000-

Kupuje in predaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 2.

Zamenva in ekskomptuje

izbrane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitinske kavice.

Ekskompt in inkasso menje.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekocem računu ali na vožne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestnoje od dne vloge do ne vzdiga. (2978-151)

Promet s čeki in nakaznicami.

Samozavojne vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Ekskompt in inkasso menje.

Borba naroda.

Vinkulacija in ekskompt.

Doje prodajne na vrednostne papirje.

Ekskompt in inkasso menje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkulacija in ekskompt.

Ekskompt in inkasso menje.

Zamenva in ekskompt.

Ekskompt in inkasso menje.

Do dne 1. decembra t. l. je zadnji teden subskripcije na delnice za zgradbo hotela „Union“ v Ljubljani.

Pristopne izjave se dobé v pisarni družbe „Union“, Kongresni trg št. 19 v Ljubljani, in se pošiljajo na zahtevo tudi po pošti.

St. 213/Pr.

Razglas.

Pri mestnem magistratu razpisujeta se

službi dveh policijskih stražnikov

z letno plačo 900 kron,

Službi ste stalni in dobivata nameščenca tudi naturalno obleko, obutev in dejavnostno priklado, ki znača 10% letne plače.

Prošnje za ti službi je vložiti pri mestnem magistratu do 10. dne decembra 1903.

Prošnjo, katera mora biti pravilno kolekovana, s prilogami vred, spisi prosilec sam, in ji prideni krstni list, zdravniško spričevalo in izkazilo o posebni sposobnosti za službo, o znanju slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi in pa o dosedanjem vedenju in službovanju, oskr. poslovanju.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 16. novembra 1903

(3049-2)

Gostilničarji in zasebniki

ki bi radi pili kozače dobrega vina
beli muškatelec po 36–40 kron hektoliter,
belo vino po 30 kron hektoliter,
rdeče vino po 32–36 kron hektoliter.

naj se obrnejo na znano firmo

Paolo Sponza
vinorejer, Rovinj (Istra).

Naročajte izborne

(1384-55)

Ijubljansko delniško pivo

iz pivovaren
v Zalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema |

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodniške ulice št. 4.

France Šircelj, pesestnik v

Pijavcah, ima veliko
lepih, dorostenih

hrastov

na prodaj po ugodnih cenah Več
se izve pri lastniku. (3071-2)

V svarilo!

Usojam si slav. občinstvu na-
snaniti, da razun mene nima
ničče drugi pravice izde-
lovati cementnih vodnjakov s stopnjicami niz dol.

Izdelovanje omenjenih vodnjakov ali rovokopov je moja lastna
iznajdba, zavarovana po c.
kr. patentu št. 3028.

Toliko v svarilo slav. p. n. ob-
činstvu, da se obvaruje lastne škede

Spodnja Šiška, dne 25. no-
vembra 1903. (3074-2)

Z odličnim spoštovanjem

Filip Ropas

lastnik c. kr. patenta za izde-
lanje rovokopov in vodnjakov.

Zavod za mebliranje in dekoracije
FRAN DOBERLET
v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 10.

Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste

od najnavadnejšega do najfinjejšega,

Zaloga tapet, rolet, karnis za okna,
zagrinjal in preprog.

Največja izbera
blaga za pohištvo.

Preproste in luksurijozne

ženitbene

(3018-2) oprave

solidno in ceno izvršena.

Dekoracije.

Oprava celih stanovanj hotelov in kopališč.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 1124-32

Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Istrijansko vino

domačega pridelka
prodaja lastnik vinogradov

Anton Paoluzzi

Cittanova, Istrija.

Cene franko na postajo v Trst:

Beli pinot à 17 gld.

Črni teran " 14 "

Vino, belo, iz več vrst grozdja 13 "

Ravno tako imam na razpolago

vinsko žganje.

Tistem, ki dokaze, da moje
vino ni popolnoma naravno,
plačam 2000 K.

2821-12
Vzorec pošljam zastonj.

Št. 13.674.

Razpis.

(3024-3)

Podpisani deželní odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika

za zdravstveno okrožje Fara s sedežem v Petrinji z letno plačo 1600 K. in z letno aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje kolkovane prošnje podpisanimu deželnemu odboru

do dne 8. decembra t. l.

ter v njih dokažejo z dokazili s tarost, upravljanje za izvrševanje zdravninskih poslov, avstrijsko državljanstvo, telesno sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolniči.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 17. novembra 1903.

Izurjena kolektantinja

se sprejme takoj v večjem
kraju na deželi.

(3073-2)

Več v mestni posredovalnici za

delo in službe, Mestni trg št. 27.

Suhogobe, orehe, predivo, že-
lod, vsake vrste fižol, vsako-

vrstno žito in sadje

spleh vse deželne pridelke

kupi (3064-4)

Anton Kolenc v Celju.

Na zdar!

Danes si pa vesel.
Sem, ker sem zoper zdrav.

Kaj si pa rabil?

Etekov brinovc iz Kam-
nika, najboljše sredstvo
zoper kašelj!

(3068-3)

Največji vspeh sedanjosti!

(2976-5)

„Angleško skladnišče oblek“ v Ljubljani, Mestni trg 5.

Kamgarnske obleke, gladke in progaste x x x x x x x x x x x x x x
Obleke iz angl. ševicota v modnih barvah x x x x x x x x x x x x x x
Fine jaquet-obleke x
Najfinje salonske obleke x
Angleški modni ulstiri x
Finji double-ulstiri, temnosivi x
Črne zimske suknje mandarin x
Havelok iz kamelje dlake, rujav ali siv x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Otroske obleke in ulstiri x
Otroske obleke v raščlenih barvah x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Fine modne hlače, gorke in progaste x x x x x x x x x x x x x x x x
Kožuh za mesto in potovanje, mikado, v največji izberi po čudovito nizkih cenah. Naročila po meri se najelegantneje in najhitreje izvrše na Dunaju. Obenem si usojamo čast. p. n. odjemalcem vlijudno javiti, da s 1. januvarjem 1904 opustimo svojo podružnico na Resljevi cesti. Prosimo, da odslej svoje nadaljnje potrebščine nabavljate v glavni trgovini na Mestnem trgu 5, kjer se sprejemajo tudi vsa naročila.

Kapamacsija & Bondi

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović, poslovodja.

Naznanilo.

D. Zalaznik v Kranjanaru preskrbuje že več let vinski trgovcem in gostilničarjem nakup vina in posilja tudi malim odjemalcem naravna istrijska vina po nizki ceni. — Stvarna pojasnila daje brezplačno.

Narodna gostilna in prenočišče v lastni hiši, nasproti železniške postaje. (3052-2)

Izvrstna fina (11-271)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Žavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

„Zuckerin“

se sedaj

izdeluje in prodaja
v Švici.

Pismo v Švico 25 vin.

Fischer & Buzek
Jödistrasse št. 44.

Curih.

Gostilna pri „Gambrinu“.

Radi opustitve gostilne točil bom vina čez ulico po tako znižanih cenah, kakor:
Cviček rudeč 40 v liter
Cviček bel 56 " "
Cviček rudeč 64 " "
Bizele 64 " "
Goriška rebula 64 " "
Stajerc 72 " "
Ljutomerčan 1 K 28 " "
Pravi domaći pelin-kovec 1 " 04 " "
Istrijanec črn 40 " "
Pravi kraški Teran 96 " "
Dalmatinec bel 48 " "
Za mnogobrojen obisk se priporočam

(3085-1) Ivan Kenda.

Janeza Jrdine
zbranih spisov
je pravkar izšla prva knjiga:

Bahovi
huzarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južno-slovanske zgodovine.

Hnjiga, važna za vsekoga za vednega Slovence.

Cena K 3—, po pošti K 3:20.

Zaležil L. Schwentner
v Ljubljani. (202)

Asti spumante
„kipeče vino“

velesloveče tvrdke
„L. Claudio & Co.“ v Vittoriji
priporoča najtopljejo

Anton Stacul

trgovina s špecerijskim blagom
in delikatesami v Ljubljani.

Cena izvirne velike steklenice K 250; pri nabavi 12
steklenic 5% popusta.

Tudi priporočam svojim p. n.
cen. odjemalcem in občinstvu svojo
izborno bogado zalogu raznovrstnih
delikates, kakor tudi različnih tuzemskih
in inozemskih mesnih izdelkov in
klobas, konzervirane ribe, meso in sadje.

Velika zaloga pristnih, najstnejših
in najbolj slavnih vrst francoskega in
tuzemskega šampanja, renskih, bordeauxkih,
avstrijskih, ogrskih, italijanskih,
španskih in grških vin. 2869-4

Pristni francoski in tuzemski koniak,
najstnejše vrste čaj, likerji itd.

Leopold Jeran

trgovec

Mici Jeran rojena Peličeva

poročena.

(3081)

Ljubljana, dné 26. listopada 1903.

Božič!

Najumestnejše darilo za gospodinjstvo je slavnoznan

PFAFF-ov šivalni stroj

ki odgovarja vsem zahtevam in je tako pripraven tudi za umetno vezenje.

V zalogi jih ima: (3077-1)

F. TSCHINKEL

Sodnijske ulice št. 4.

Adlerjev brzopisalni stroj

ima neposredno vidno, čisto pisavo, nedoseženo prebojno moč, največjo stanovitnost, popolno konstrukcijo, različne tipy (specelno velike črke za odvetnike in notarje).

Adlerjev pisalni stroj rabijo:
Vis. e. kr. deželna vlada: Kranjska hranilnica; zavodi (Huth ltd.); tovarne; odvetniki; trgovci.

Ugodni plačilni pogoji!
Pisanja naučiti se jelahko! — V dveh dneh, kakor z navadno pisavo; v 14 dneh dovršena hitrost.

Prodaja in gratis-pouk za kupce v trgovini (3093-1)

Ivan Jax & sin tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Otvritev trgovine.

Vljudno si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem 15. novembra t. l.

otvoril v Ribnici

v društveni hiši hranilnice in posojilnice štev. 3 in 4

trgovino mešanega blaga.

Valed jako ugodnega nakupa mi je mogoče p. n. občinstvu glede kako-vosti in cene mojega blaga po možnosti ustrezi.

Za mnogobrojni obisk svoje trgovine proset, Vam zagotavljam točno in veste postrežbo ter belježim z vsem spoštovanjem

(2949-1)

Vendelin I. J. Starè.

Slavnim društvom si usojam naznanjati, da z novim letom prevzemam restavracijo v

,Narodnem domu‘

na kar naj se slavna društva glede prireditev veselic blagovole ozirati.

Z velespoštovanjem (3084)

Ivan Henda, sedaj pri „Gambrinu“.

Nekaj stanovanj

oddaj se za 1. februar leta 1904

v novi stavbi

„Národne Tiskarne“
v Knaflovih ulicah.

Pojasnila daje Jos. Lavrenčič, upravni član v „Národne Tiskarni“ ali pa na Dunajski cesti 31 (pisarna mest. užit. zakupa).

Ljubljana, Gričar & Mejač Ljubljana,

Prešernove ulice št. 9

priporočata

Prešernove ulice št. 9

svoje bogate zaloge

zgostovljenih oblek

za gospode, dečke in otrocke, kakor tudi

najnovejših predmetov v konfekciji za dame.

Solidne cene.

(3038-3)

Točna postrežba.

Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnih peči

vseh sistemov.

Velika izbera posod za premog, pečnih okrilj, pečnih predstav z galerijo in brez galerije, kominastih stojal in komina-stega orodja v različnih izpeljavah.

